

Plenum

Onsdag 7.12.2016 kl. 14.02—0.46

6. Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om inkomstskatteskalan för 2017 och lag om ändring av inkomstskattelagen

Regeringens proposition RP 135/2016 rd

Lagmotion LM 21, 62, 76-77/2016 rd

Utskottets betänkande FiUB 30/2016 rd

Första behandlingen

Förste vice talman Mauri Pekkarinen: Ärende 6 på dagordningen presenteras för första behandling. Till grund för behandlingen ligger finansutskottets betänkande FiUB 30/2016 rd. Nu ska riksdagen besluta om innehållet i lagförslagen.

Debatt

18.08 **Timo Harakka sd:** Arvoisa puhemies! Seuraava itsenäisyyspäivä on itsenäisen Suomen satavuotisvuotisjuhla. Juhlavuoden teema on Yhdessä, ja varsinkin vaikeina taloudellisina aikoina tätä yhteishenkeä ja keskinäistä luottamusta täytyy erityisesti varjella ja tukea. Ikävä kyllä tämän hallituksen toimet ovat lisänneet eriarvoistumista: heikot ovat joutuneet kantamaan leikkausten taakat, hyväosaiset on vapautettu talkoista.

Tästä tunnetilasta, tästä epäoikeudenmukaisuuden tunteesta, ei pidä syyttää oppositiota. Britanniassa tunnetaan käsite lojaali oppositio. Me, isänmaan lojaali oppositio, siis varoitamme hallitusta eriarvoistamisesta ja syrjäyttämisestä, jonka vaurioista tavalliset ihmiset joutuvat kärsimään myös seuraavaan ja sitä seuraavaan sukupolveen. Se on velvollisuutemme. Lisäksi tarjoamme hyvässä toivossa oikeudenmukaisempia vaihtoehtoja.

Ongelma on todellinen, senhän pääministeri Sipiläkin äskettäin myönsi perustamalla työryhmän, joka etsii ratkaisuja eriarvoistumisen kasvun aiheuttamiin ongelmiin. Se on oikein, se on kannatettavaa ja todistaa, että meillä on yhteinen tilannekuva: Suomi uhkaa jakautua kahtia.

Arvoisa puhemies! Hallituksen tuloveroesityksessä on paljon hyvää. On oikein alentaa työn verotusta, koska eurooppalaisessa vertailussa Suomi verottaa työtä melko kireästi. Ansiotuloverojen alennus auttaa myös ylivoimaisesti suurinta osaa pienyrittäjistä, joita pienen vuosituloksen takia verotetaan ansiotulojen mukaan. Myöhemmin tänään käsitellyssä oleva yrittäjävähennys on heidän kannaltaan kutakuinkin tarpeeton, 120 miljoonan tulonsiirto ennestään hyvätuloisille. Mutta tästä debatoimme myöhemmin tänään.

Hallitus on ylvästellyt, että tuloveronalennus painottuu pieni- ja keskituloihin. Jos katsotaan kiky-ratkaisua ja veropolitiikkaa yhdessä ja ennen kaikkea hallituksen omia veroratkaisuja, niin tähän näkemykseen ei voi yhtyä. Kun sekä kansanedustajat että keikkatarjoilijat saavat saman 0,6 prosentin veronalennuksen, niin tosiasiaa se ei painotu pienituloisiin eikä auta pienipalkkaisen työn vastaanottamista, kuten hallitus on esittänyt.

Punkt i protokollet PR 126/2016 rd

Sosialidemokraattien vaihtoehto sen sijaan painottuu aivan aidosti pieni- ja keskituloisiin palkansaajiin ja myös eläkeläisiin. Meidän mallimme työtulovähennyksestä hyödyttää prosentuaalisesti eniten pienipalkkaisia, alle 20 000 euroa vuodessa ansaitsevia, ja euro-määräisesti eniten keskipalkkaista suomalaista perhettä, jossa tulonsaajan kuukausipalkka on reilut 3 000 euroa kuussa. SDP:n vaihtoehdossa pieni- ja keskipalkkaisen työntekijän käteen jää 100—200 euroa kuussa enemmän kuin hallituksen mallissa. Heitä on 95 prosenttia palkansaajista — 95 prosenttia hyötyy.

Ja ketkä eivät hyödy? Se vaurain 5 prosenttia. Hallituksen työtulovähennys hyödyttää vielä heitäkin, jotka ansaitsevat 127 000 euroa vuodessa. Me emme näe syytä siihen, että juuri tässä tilanteessa kansanedustajan verotusta pitää keventää, etenkin kun ensimmäistä kertaa historiassa kansaneläkkeitä leikataan. Pienituloisten eläkeläisten ostovoima heikkenee samaan aikaan kun hyvätuloiset hyötyvät. Siksi toistamme jo viime vuonna tekemämme esityksen, että suurituloisten veroluokat vuodelta 2015 pidetään voimassa, samoin solidaarisuusvero. Tämä on vastaus arkipiispa Kari Mäkisen toiveeseen. Hän ei lämmennyt pääministerin pyyntöön, että hyvätuloiset osallistuisivat hyväntekeväisyydellä. Hän sanoi aivan oikein, että yhteiskunnalla on käytettävissään verotuksen keino ja se on meidän hyväosaisten eettinen tapa osallistua talkoisiin.

Toinen suuri huolenaihe on se, että samaan aikaan kun köyhiltä leikataan, hyväosaisille annetaan lähes 200 miljoonan euron verolahjoituksia. Ihmiset ovat olleet valmiita tinkimään, koska eivät halua sysätä suurta valtionvelkaa lasten ja lastenlasten kannettavaksi. Mutta miksi heidän pitäisi tinkiä sen eteen, että 2 miljoonan euron arvoasunnon saaja maksaa lahjaveroa 50 000 euroa vähemmän — ensi vuonna ja joka vuosi? Miksi heidän pitäisi tinkiä sen eteen, että yksityislääkäri saa yhden hengen yhtiössä tuhansien eurojen lahjan — ensi vuonna ja joka vuosi? Miksi heidän pitäisi tinkiä sen eteen, että metsänomistajien omistusten arvo nousee miljoonien eurojen valtiontukiaisilla? Näistä kolmesta lakiesityksestä kaksi on salissa tänään toisessa käsittelyssä — kolmesta iloisesta rosvosta kaksi nopeinta.

Eriarvoistamista ei pidä hyväksyä ja onneksi ei tarvitsekaan hyväksyä. Sosialidemokraattien vaihtoehdossa korotetaan myös kaikkein pienituloisimpien perusvähennystä mutta ennen kaikkea peruutetaan indeksileikkaukset kansaneläkkeeseen ja takuueläkkeeseen, samoin kuin muihin Kela-indeksiin sidottuihin etuuksiin, päivärahoihin ja asumistukiin, myös eläkeläisten asumistukeen. Peruutamme myös hallituksen tekemän leikkauksen lapsilisiin.

Arvoisa puhemies! Nyt jos koskaan 100-vuotias Suomi tarvitsee yhteisvastuuta. Siksi esitämme myös tähän tilanteeseen pääomatuloveron maltillisen korotuksen. Hallitus itsehän nosti korkeampaa pääomatuloveroa jo 1 prosenttiyksikön verran. Moni ekonomisti on myös samaa mieltä kanssamme siitä, että listaamattomien yhtiöiden osinkoverotukseen liittyvä niin sanottu normaalituottoraja eli 8 prosenttia on nykyisissä nollakoron oloissa liiallinen. Tähän esitämme vaatimatonta, monen ekonomistin ja epäilemättä Hetemäen työryhmän mielestä liian vaatimatonta, uudistusta.

Samalla toistan ihmettelyni siitä, miksei näiden tuloverouudistusten joukossa ole päähallituspuolue keskustan jo muutama vuosi sitten ansiokkaasti esiin nostamaa korkovähennyksen porsaanreikää. Suomihan on ulkomaisten kiinteistösijoitusyhtiöiden veroparatiisi. Tässä ihmettelystä olen saanut kiitettävää tukea edustaja Lohelta, joten tarjous yhteisestä lakialoitteestamme on yhä voimassa, jos eduskunnan enemmistö ei SDP:n lausumaan voi yhtyä.

Punkt i protokollet PR 126/2016 rd

SDP kannattaa kotitalousvähennystä, mutta meillä on parempi malli kuin hallituksella. Veronmaksajain Keskusliitto on esittänyt, että 100 euron omavastuuosuus poistetaan. Se hyödyttää jokaista nykyistä vähennyksen saajaa ja antaa nykyistä pienituloisemmille ihmisille mahdollisuuden käyttää vähennystä. Kotitalousvähennys yhä useamman ulottuville, ja myös kerrostalo- ja rivitaloasukkaille asunto-osakeyhtiöiden osakkaiden rahoitusvastuulla toteutettaviin remontteihin. Tarjoamme tässäkin asiassa hallitukselle parempaa mallia, jolla korvataan hallituksen esitys ja saadaan aikaan entistä reilumpi kotitalousvähennys.

Lopuksi, arvoisa puhemies, kuten alussa sanoin, tilannekuva hallituksella ja oppositiolla on yhteinen. Eriarvoistuminen on Suomessa suuri vaara. Se uhkaa talouden ja työllisyyden toipumista. Tilannekuva edellyttäisi kuitenkin myös toimia oikeudenmukaisuuden ja reilun pelin ilmapiiriin vahvistamiseksi. Lojaali oppositio, sosialidemokraatit tarjoaa hallitukselle jälleen apua ja yhteistyötä.

Näin ollen esitän vastalauseen mukaiset muutosesitykset sekä lausumat.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoisat edustajat, ehkä tarkennuksena vielä työjärjestykseen, että lausumat totta kai voi kertoa ensimmäisessä käsittelyssä mutta niiden esittely tulee tehdä toisessa käsittelyssä, ja myöskin kannatus, jos niitä aiotaan esittää.

18.15 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Meillähän toden totta on lausumien lisäksi sitten myös ihan pykälämuutoksia, ja ne tietenkin esitämme vastalauseen mukaisesti, koska käsittelyssä käsittääkseni äänestetään. Eli tässä on oiva mahdollisuus sitten eduskunnalla yhtyä myös äänestysten myötä näihin meidän vastalauseemme sekä muutosesityksiin että lausumaesityksiin, jotka koskevat juuri sitä kokonaisuutta, minkä edustaja Harakka mielestäni erinomaisella tavalla tuossa edellä esitteli.

Kannan itsekkin syvää huolta tästä yhteiskunnan eriarvoistumisesta. Sydäntä monta kertaa särkee ja sattuu, kun ihan oikeasti kuulee niitä tarinoita, mitä ihmiset tulevat tänä päivänä aika hädissään tuolla toreilla puhumaan, tulevat kertomaan siitä, että lääkkeet kallistuvat, ja tulevat kertomaan siitä, että vanhusten hoiva ei ole parhaalla mahdollisella tollalla, tulevat puhumaan omasta toimeentulostaan ja monista tärkeistä asioista. Siksi onkin niin ikävää, kun hallituksen omassa veropolitiikassa niin räikeällä tavalla tämä eriarvoistuminen ja sen lisääminen välittyy. On täysin tavatonta, puhemies, minusta se, että näinä päivinä sanotaan köyhimmille ihmisille, pienille ihmisille, että leikatkaa, tinkikää, koska rahaa ei ole ja meidän täytyy saada velkaantuminen kuriin, ja sitten kuitenkin samaan aikaan me törmäämme hallituksen veroesityksiin, joissa varsin anteliaalla kädellä rahaa riittää niin suurituloisimpien veronkevennyksiin kuin sitten siihen, että samaan aikaan pieniosaisista ei pidetä kylliksi huolta.

Puhemies! Oli aika ikävä nähdä se, että kun tämä hallituksen tuloverolakesitys tuli, niin tietopalvelun laskelmat osoittivat, että tässä käy niin, että suurituloiset hyötyvät eniten — hyvin ikävä suunta. Sitten toinen, mikä mielestäni oli todella huolestuttavaa, oli se, että näistä laskelmista kävi myös ilmi, että eläkkeensaajien ostovoima jää miinusmerkkiseksi — miinusmerkkiseksi eläkkeensaajien ostovoima. Se ei näinä aikoina, arvoisat hallituspuolueiden edustajat, ole ollenkaan viisasta. Se on paitsi epäoikeudenmukaista myös talouden ja talouskasvun kannalta epätoivottava suunta. Mitä tulee pienituloisimpiin kaiken kaikkiaan, hallitushan lupasi kovaan ääneen kompensoida nämä niin sanotut kiky-alennukset ka-

Punkt i protokollet PR 126/2016 rd

ikkein pienituloisimmille, mutta siinäkin pettymys oli suuri, kun saimme sitten näiden esitysten jälkeen tietopalvelun laskelmista jälleen nähdä, että kaikkein pienituloisimpienkin palkansaajien ostovoima jää miinusmerkkiseksi. Se ei, puhemies, ollenkaan ole hyvä asia.

Me olemme sosialidemokraatteina tietenkin siitä tyytyväisiä, että varmasti meidän painostuksestamme, kovasta painostuksestamme, jota olemme täällä eduskunnassa pitäneet, tällä kertaa tuloveronkevennyksiä ulotettiin myös eläkkeensaajiin. Viime kerrallahan näin ei tehty. Mutta edelleen pettymys on se, että hallitus ei korjaa tätä niin sanottua veroeroa, tätä virhettä, joka tälle vuodelle tuli. Sen puolesta tulemme tekemään edelleen töitä, että tämä korjaantuisi. Ja todettakoon, että esimerkiksi eläkkeensaajista SDP:n esityksessä keskimäärin pieni- ja keskituloinen eläkeläinen saisivat 100—200 euroa enemmän käteen kuin hallituksen esityksessä saivat. Tätä kautta pidämme tärkeänä sitä, että myös eläkkeensaajien asema turvataan.

Kaiken kaikkiaan meillä on tässä tuloverolain vastalauseessa sinänsä hyvä ote paitsi sen vuoksi, että se on oikeudenmukaisempi tulonjaollisesti, myös siksi, että minä uskon vilpittömästi siihen, että se, että veronkevennyksiä painotetaan pieni- ja keskituloisille, kuten me painottaisimme, edistää myös työllisyyttä. Se parantaa ostovoimaa, edistää työllisyyttä ja on tätä kautta hyvä.

Siitä olen erityisen iloinen, että meillä on lisäksi täällä toinenkin työllisyyttä edistävä esitys sisällä eli edustaja Harakan mainitsema kotitalousvähennyksen ulottaminen rivitalo- ja kerrostaloasukkaille. Se olisi aivan oikein. Tänä päivänä pitää korjata ja peruskorjata. Hyvin paljon meillä on esimerkiksi lähiöissä sitä korjausvelkaa, ja siksi tämä esitys on mielestäni hyvä avaus, ja toivon, että hallitus ottaa tästä kaiken kaikkiaan kopin.

Puhemies! Lopuksi summaan tämän huolen niin, että tällainen politiikka, jossa hallitus varsin anteliaalla kädellä antaa hyväosaisille veronkevennyksiä — siihen on varaa — ja samaan aikaan taloutta supistavalla kehällä leikkaa pienituloisten ostovoimaa — tekee ikäviä, julmia leikkauksia — nyt johtaa kerta kaikkiaan siihen tilanteeseen, kun työllisyyteen ei panosteta, että ensi keväänä olemme vaikeassa tilanteessa. Me sosialidemokraatit olemme varoittaneet tästä jo vuoden ja erityisesti viime kesänä ja viime syksynä, kun kävimme tähän keskusteluun, sanoimme, että tällä menolla ensi keväänä edessä ovat lisäleikkaukset, jos hallitus jatkaa tätä linjaansa. Ja kuinka ollakaan, nyt sitten olemme nähneet jo tämän, että valtiovarainministeri Orpo tulee ja sanoo, että kevään kehysriihessä voi olla jopa parin miljardin lisäleikkaukset edessä. Pääministeri Sipilä vielä vähän kiisti tätä näkemystä, mutta tässä mennään, ja toden totta en pidä tätä kehityssuuntaa ollenkaan hyvänä.

Kaiken kukkuraksi pisteeksi i:n päälle kävi niin, että hallitus aikoo ilmeisesti siirtää kehysriihen ajankohdan kunnallisvaalien yli, mikä tarkoittaa kyllä aikamoista huijausta siinä suhteessa, että ajatellaan, että mennään laput silmillä kunnallisvaaleihin, kerrotaan hyviä ja kauniita asioita, ja kun vaalit ovat ohi, hallitus kokoontuu kehysriiheensä tekemään pahimassa tapauksessa parin miljardin lisäleikkaukset, mikä tarkoittaa leikkauksia sitten lapsiperheiden asemaan, eläkkeensaajien etuuksiin, työttömyysturvaan, perusturvaan, varmasti kaikkeen tällaiseen, ja näin ei missään nimessä saisi eikä pitäisi tehdä. Minusta hallituksen täytyy sitoutua tässä ja nyt siihen, että kehysriihi pidetään asianmukaisella tavalla kansalaisilta pimittämättä ennen kunnallisvaaleja tavanomaiseen, normaaliin aikaan, koska jos näin ei olisi, olisi syytä epäillä, mikä hallituksen tarkoituksena tässä kehysriihen siirtämisessä on.

Punkt i protokollet PR 126/2016 rd

18.22 **Krista Kiuru sd:** Arvoisa puhemies! Nyt on käsittelyssä varsin tärkeä esitys, koska tuloveroasteikolla voidaan tehdä myös ihmeitä tässä ajassa. Kysymys on siitä, millä tavalla taloutta käytännössä voidaan tasapainottaa oikeudenmukaisesti ja reilulla tavalla kasvua kuitenkin vaarantamatta. Me esitämme tuloveroasteikkolakiin muutoksia, jotka olisivat oikeudenmukaisempia kuin hallituksen esitys ja myöskin loisivat työllisyyttä ja kasvua uudella tavalla. Siksi, arvoisa puhemies, esitän jo tässä vaiheessa, että tämä lakiesitys, joka tänään on käsittelyssä, saisi sen muodon kuin sosialidemokraattien vastalauseessa on. Siltä varalta kannatan edustaja Harakan ja edustaja Viitasen esityksiä, jotta pääsemme äänestämään näistä asioista tämän sisällön osalta.

Arvoisa puhemies! Joitakin yksityiskohtia meidän reilusta ja paremmasta vaihtoehdostamme:

Ensinnäkin olemme huolissamme siitä, että ihmisten mahdollisuudet pärjätä yhteiskunnassa näillä tehdyillä ratkaisuilla heikkenevät. Monille ostovoima kerta kaikkiaan jää liian pieneksi. Olemme sitä mieltä, että työn verotusta on syytä alentaa, jotta pieni- ja keskituloisten ihmisten ostovoima säilyy. Tältä osin yhdyimme kyllä siihen hallituksen linjaan, että työn verotusta voidaan alentaa, mutta olisimme kohdentaneet nämä muutokset tätä hallitusta ja hallituksen kohdennuksia reilummalla tavalla. Lähdemme siitä, että SDP toteuttaa työtulovähennyksen oikeudenmukaisemmin kuin hallitus, ja kun mukaan lasketaan myöskin TyEL-maksun muutos eli sen alentaminen, pieni- ja keskituloisten palkansaajien käteen jää tosiasiassa 100—200 euroa enemmän kuin hallituksen esityksessä. Näin voidaan sanoa, että erityisesti pieni- ja keskipalkkaiset työntekijät hyötyvät eniten. Miksi 95 prosenttia suomalaisista sitten hyötyy tästä SDP:n mallista? Se johtuu siitä, että yli 70 000 euroa ansaitsevalle SDP ei enää olekaan yhtä avokätinen kuin hallitus. Ja miksi olisi, koska uskomme siihen, että erityisesti pieni- ja keskituloisten ihmisten ostovoiman kannustaminen on tärkeää.

Kun katsotaan sitten Sipilän hallituksen tänään käsittelyssä olevaa esitystä, niin on hyvä todeta, että se suosii kyllä kerta kaikkiaan ylintä tuloluokkaa. Ensinnäkin veroasteikkoja on vuonna 2016 muutettu siten, että käytännössä jo 12 000 euroa kuukaudessa ansaitsevan suuripalkkaisen johtajan veroluokka on tosiasiassa puolet siitä, mitä on tällaisella keskipalkkaisella asiantuntijalla. Se on aika kova muutos siihen, miten määritellään veroluokan rajat. Toisaalta haluamme omalta osaltamme pitää kiinni entisestä hyvästä vaihtoehdostamme, jossa säilytämme solidaarisuusveron, ja lähdemme siitä, että suurituloisten veroluokat pidetään voimassa. Näin vuoden 2015 veroluokkien mukaan yli 90 000 ansaitsevat maksaisivat käytännössä 2 prosenttia korkeampaa solidaarisuusveroa.

Arvoisa puhemies! Me emme usko siihen, että kaikkein parhaiten toimeentulevat ihmiset yhteiskunnassa olisivat pelkästään hyvän tahdon ja anteliaisuuden varassa. Kyllä me uskomme siihen, että aidosti yhteiskunnassa verotuksella voidaan pitää huolta siitä, että kaikki osallistuvat. Sen takia meidän vaihtoehtobudjettimme suuri sanoma on se, että kaikki mukaan — ei lahjoituksilla vaan verotuksella. Tältä osin olemme siis tehneet muutoksia, joissa tosiasiassa pieni- ja keskituloiset hyötyvät. Vaihtoehtobudjettimme veropoliittisten valintojen pohjalta 95 prosenttia suomalaisista saisi enemmän hyötyä tästä meidän vaihtoehdostamme. On hyvä myöskin todeta, että erityisesti eläkeläiset hyötyisivät vaihtoehdostamme juuri sen vuoksi, että haluamme pitää kiinni siitä, että eläkeläisillekin jää enemmän käteen eläkkeistä. SDP:n eläketulovähennys on hallituksen esitystä oikeudenmukaisempi samalla periaatteella kuin palkansaajienkin osalta. Näin 95 prosenttia eläkkeensaajista saa 100—200 euroa enemmän käteen vuodessa. Käytännössä tämä tar-

Punkt i protokollet PR 126/2016 rd

koittaa sitä, että me merkittävältä osalta parannamme myös pienituloisten eläkeläisten asemaa, kun peruutamme kaikki hallituksen indeksileikkaukset kansaneläkkeeseen ja takuueläkkeeseen ja teemme eläkkeisiin tämän lain mukaisen korotuksen. Tältä osin on hyvä todeta, että ostovoima näillä ryhmillä kasvaa.

Arvoisa puhemies! Sitten muutama sana kolmesta rosvosta, joilla tarkoitamme tämän hallituksen isoja lahjoituksia kaverikapitalismin hengessä suurituloisille. Suurituloiset saavat entistä enemmän näillä veropoliittisilla ratkaisilla. Voidaan kysyä, onko metsälahjavähennys tässä ajassa oikea tapa saada puuta liikkumaan vai onko kysymys siitä, että niitä, joilla on jo omaisuutta, veropoliittisilla ratkaisilla tuetaan yhä enemmän. Me voimme tässä ajassa kysyä, onko yrittäjävähennys tapa, jolla kohdennetaan kasvua ja työllisyyttä meidän kituville, työllisyysongelmien vaivaamille alueille, vai pitäisikö ajatella, että erityisesti yrittäjävähennyksen voisi perua sen johdosta, että me mieluummin nostaisimme alv-rajaa 30 000:een ja tukisimme ensimmäisen työntekijän palkkausta. Nämä ovat siis sellaisia vaihtoehtoja, että ei tarvitsisi tehdä näitä hallituksen omia esityksiä.

Lisäksi on hyvä todeta, että oikeudenmukaisuus tarkoittaa meidän vaihtoehdossamme sitä, että kun perusvähennys nousee ja indeksileikkaukset torjutaan, niin me pystymme tekemään selkeästi oikeudenmukaisempaa politiikkaa kuin tämä hallitus tekee. Korjaamme myös pääomatuloverotusta siltä osin, että uskomme, että omaisuutta tosiasiallisesti verotetaan liian vähän tällä hetkellä tällaisena vaikeana aikana, ja siltä osin ainakin tässä ajassa voidaan olla sitä mieltä, että pääomatuloverotuksen kiristäminen on lääke siihen suuntaan, että tilkitään tätä verovajetta.

Arvoisa puhemies! Sitten muutama sana vielä tämän aggressiivisen verosuunnittelun tilkitsemisestä ja kitkemisestä. Olemme nimittäin halunneet myös vaihtoehtobudjetissa ottaa kantaa siihen, että meidän pitäisi pystyä tekemään myös niihin asioihin joitakin parannuksia, joista on pitkään puhuttu. Yksi minun sellaisia jatkuvia huolenaiheitani on ollut se, miten vakuutuskuorien sisällä on pystytty tekemään ajasta toiseen kauppaa ja siltä osin on pystytty myöskin aika aggressiivisella verosuunnittelulla tuomaan sellaisia hyötyjä, jotka muille osakkeenomistajille eivät ole käytössä. Samaan aikaan on hyvä todeta, että näiden vakuutuskuorien syliin piiloutuu myöskin sellaista omaisuutta, josta muutoin pitäisi raportoida. Toisaalta on hyvä todeta, että olemme myöskin olleet valmiita arvioimaan uudelleen kiinteistösiirtosyhtiöiden korkovähennyksen rajaamista, sillä tosiasia on, että suomalainen yhtiö voi vähentää menot omasta verotettavasta tulostaan ja edullisen verotuksen maassa sijaitseva omistajayhteisö ei sitten maksa korkotuotostaan veroa. Kyllä nämä asiat ovat sellaisia asioita, joihin on kerta kaikkiaan puututtava, ja tämäntyyppiset porsaanreiät on suljettava.

Lisäksi lopuksi on hyvä todeta, että myös kotitalousvähennykseen meillä on tarjolla reilumpi vaihtoehto.

18.32 Touko Aalto vihr: Arvoisa herra puhemies! Käsittelyssä olevaan asiaan myös vihreältä eduskuntaryhmältä löytyy kaksi pykäläkohtaista muutosta. Teen varsinaiset esitykset huomenna, mutta kerron lyhyesti niiden sisällön.

Mutta tähän käytyyn keskusteluun pitää palata sen verran, että kerron sen ison kuvan. Se iso kuva tuli monissa puheenvuoroissa jo hyvin esille. Ensin, kun puhutaan 4 miljardin euron menoleikkauksista, valtavasti perustellaan sitä nimenomaan valtion velkaantumisella. Voisi kuvitella tämän tyyppisessä tilanteessa, jossa hallitus on jäämässä omasta työllisyystavoitteestaan ja valtion velkaantuminen kasvaa, että ei olisi varaa tehdä miljardin lu-

Punkt i protokollet PR 126/2016 rd

okan veronkevennyksiä kokonaisuudessaan. Voisi kuvitella näin. Ja ennen kaikkea, kun tavalliselle palkansaajalle kilahtaa tilille muutama euro lisää, niin helposti käy niin, että kehysriihessä kunnallisvaalien jälkeen ensi keväänä se euro, mikä nyt on annettu näillä tasalennuksilla, otetaan kymmenkertaisesti pois isojen leikkausten jälkeen. Näihin isoihin leikkauksiin syntyy suurempaa painetta nimenomaan tästä veronkevennyspaketista. On puhuttu, että kiky-sopimus kokonaisuudessaan tarkoittaa jopa 1,2 miljardia euroa alijäämää lisäävää vaikutusta. Siksi on hyvä ymmärtää näitten veronalennuspäätösten ja tulevien leikkausten syy—seuraus-suhteet.

Arvoisa herra puhemies! Kilpailukyksopimus edellyttäisi rinnalleen sellaisia veronkevennyksiä, jotka kohdentuisivat voimakkaammin pieni- ja keskituloisille. Tämä edellyttää työtulovähennyksen sekä kunnallisveron perusvähennyksen kasvattamista. Perusvähennyksen korottaminen lisäisi käteen jääviä tuloja muillakin kuin palkansaajilla eli myös eläkeläisillä ja etuuksien saajilla. Ehdotammekin siis, että vähennys korotetaan 340 eurolta 3 400 euroon ja vähenemisastetta lasketaan 15 prosenttiin. Muutokset auttaisivat vähentämään köyhyyttä ja vaikuttaisivat osaltaan myös tuloeroihin. Mitä tulee työtulovähennykseen, vähennys on 12 prosenttia 1 momentissa tarkoitettujen tulojen 2 500 euroa ylittävältä osalta. Vähennyksen enimmäismäärä on kuitenkin 1 480 euroa. Verovelvollisen puhtaan ansiotulon ylittäessä 33 000 euroa vähennyksen määrä pienenee 1,60 prosentilla puhtaan ansiotulon 33 000 euroa ylittävältä osalta.

Vihreitten eduskuntaryhmä lähtee siitä, että hallitus huomioisi päätöksenteossaan erityisesti pieni- ja keskituloisten ostovoiman kehityksen ja tulonjaon oikeudenmukaisuusvaikutukset. Siksi teemme nämä kaksi pykäläesitystä ja myöhemmin, jos ehdotuksemme eivät saa eduskunnan enemmistöä, sen jälkeen on vielä muutamia lausumia. — Kiitoksia.

18.35 Hanna Sarkkinen vas: Arvoisa puhemies! Oikeudenmukainen verotus edellyttää, että kukin osallistuu veronmaksuun maksukykynsä mukaisesti ja että verotuksella tasataan tuloeroja. Hallituksen esitys vuoden 2017 tuloveroasteikoksi yhdistettynä muihin hallituksen esityksiin kasvattaa suomalaisten tuloeroja. Verotus kevenee kautta linjan, mutta suurimmat hyödyt tästä menevät suurituloisille. Kaikista pienituloisimpia kevennykset eivät hyödytä. Talouspolitiikan iso linja ja päätösten kokonaissumma on, että hyvätuloiset saavat ja vähävaraisilta otetaan.

Hallituksen esityksen seurauksena yli 7 500 euroa kuukaudessa ansaitsevien ostovoima kasvaisi eniten paitsi absoluuttisesti myös suhteellisesti. Tämä ei ole perusteltua oikeudenmukaisuuden eikä kotimaisen kysynnän näkökulmasta, sillä pienituloisimpien lisäeuro muuttuu suoraan yksityiseksi kulutukseksi, joka on tällä hetkellä keskeisin Suomen vaisua talouskasvua ylläpitävä voima. Vasemmistoliiton verolinja sen sijaan antaisi erityisesti keski- ja pienituloisille ja kaventaisi tuloeroja.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä tulorajoja korotettaisiin noin 1,1 prosentilla. Lisäksi alimman tuloluokan marginaaliveroprosenttia alennettaisiin 6,5 prosentista 6,25 prosenttiin ja ylimmän tuloluokan marginaaliveroprosenttia alennettaisiin 31,75:stä 31,5 prosenttiin. Vasemmistoliitto esittää tuloveroasteikkoa muutettavaksi siten, että niin sanotun solidaarisuusveron alaraja lasketaan 70 700 euroon ja lisäksi otetaan käyttöön uusi, yli 100 000 euroa tienaaavien veroluokka.

Nykyisillään tuloverotuksessa kohdellaan ansio- ja eläketuloja toisistaan eriävällä tavalla. Noin 1 500—2 500 euron kuukausituloilla eläkeläisten veroprosentti on korkeampi kuin palkansaajien vastaavalla tulotasolla, ja tämä on mielestämme ongelma kansalaisten

Punkt i protokollet PR 126/2016 rd

yhdenvertaisuuden kannalta. Toinen tuloverotukseen liittyvä keskeinen yhdenvertaisuuteen ja verotuksen oikeudenmukaisuuteen liittyvä ongelma on, että suuriakin pääomatuloja on mahdollista nostaa verrattain matalalla veroprosentilla. Verojärjestelmää tulisikin jatkossa uudistaa niin, että eläkeläisten verotus olisi yhtenäistä palkansaajien verotuksen kanssa ja että pääomatuloihin säädettäisiin nykyistä voimakkaampi progressio.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä tuloverolain 106 §:ssä säädettyä kunnallisverotuksen perusvähennyksen enimmäismäärää ehdotetaan korotettavaksi 3 020 eurosta 3 060 euroon. Kunnallisverotuksen perusvähennys tehdään kaikkien muiden vähennysten jälkeen, ja se kasvattaa pienituloisten ostovoimaa. Vasemmistoliitto ehdottaa, että perusvähennystä korotetaan 3 750 euroon hallituksen esittämän 3 060 euron sijaan. Verrattuna hallituksen esitykseen vasemmistoliiton esittämä perusvähennysmalli lisäisi pienituloisten palkansaajien, eläkeläisten ja päivärahatulon saajien käteen jääviä tuloja selvästi, enimmillään yli 160 euroa vuodessa.

Hallituksen esityksessä kotitalousvähennystä esitetään muutettavaksi siten, että maksettuja työkorvausprosentteja korotettaisiin 5 prosenttiyksiköllä sekä maksetun työkorvauksen että palkan osalta. Hallituksen esitykseen kirjattu tavoite hoivapalveluiden edistämistä kotitalousvähennyksen avulla on mielestämme kannatettava, mutta pääasiallinen hyöty esityksen mukaisesta korvausprosenttien nostosta menisi verrattain hyvätuloisten ihmisten kotien ja vapaa-ajankiinteistöjen remointikuluihin, mitä ei voi tässä taloustilanteessa pitää perusteltuna. Kotitalousvähennysjärjestelmää tulisikin jatkossa kehittää enemmän siihen suuntaan, että se edistäisi hoivapalveluita ja niiden hankintaa. Yhdenvertaisuuden ja ympäristökestävyyden kannalta perusteltua olisi laajentaa vähennyksen käyttöalaa myös niin, että sitä voitaisiin käyttää esimerkiksi asunto-osakeyhtiöiden ja -osuuskuntien energiakestävyys Hankkeisiin. Huomioiden, että pienituloiset eivät pysty hyödyntämään kotitalousvähennystä lainkaan, tulisi vähennyksen rinnalle kehittää vastaava kotitalousavustusjärjestelmä.

Kansalaisten yhdenvertaisen kohtelun kannalta tuloverolain 54 d §:ssä määritelty yksitystien eläkevakuutusjärjestelyiden ja pitkäaikaissäätösopimusten maksujen verovähennysoikeus ei ole mielestämme perusteltu. Kyseinen verotuki vähentää valtion verokertymää noin 110 miljoonalla eurolla vuodessa ja suosii etupäässä hyvätuloisia.

Arvoisa puhemies! Tulemme esittämään käsittelyssä tämänsuuntaisia pykälämuutosesityksiä ja lausumaesityksiä.

18.41 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Aivan edelliseen, viimeksi käytettyyn puheenvuoroon: Edustaja Sarkkinen oli kovinkin vaatimaton eikä tuonut esille sitä, kuinka aloitteellinen hän on ollut tehdessään lakialoitteen kotitalousvähennyksen ulottamisesta asunto-osakeyhtiöihin. Se on hienoa, että oppositiopuolueista sosialidemokraateista tämä on otettu lämpimästi vastaan ja sympataan tätä, ja muualtakin oppositiosta. Tämä on erityisen tärkeä asia, mitä meidän yhdessä rintamassa pitää viedä, ja kyllä minä luulen, että se samanlainen tahtotila löytyy myös hallituspuolueista, kun oikein tarkastelevat asioita. Talousvaliokunnan puheenjohtaja varmasti on asiasta yhtä mieltä. Toivotaan, että eduskunta yhdessä vielä ottaa tästä todella kopin ja valmistellaan tätä eteenpäin ilman poliittisten pisteiden jakoa. Mutta tässä kohtaa oli kyllä pakko nostaa edustaja Sarkkisen oma-aloitteisuus ja ponnekkuus esille.

On hienoa, että veljespuolueessa täältä vasemmalta, SDP:ssä, otetaan esille verotuksessa se, kenellä on varallisuutta. Toivoisin, että keskustelussa käytettäisiin sanaa "varal-

Punkt i protokollet PR 126/2016 rd

lisuusvero". Se olisi kuvaava sana sille, mitä tarkoittaa, jos yhteiskunnassa tällä hetkellä jollakin on rahaa paljon. Hän pystyy silloin osallistumaan enemmän yhteiskunnan rahoitukseen. Hän on ne rahat saanut tästä yhteiskuntajärjestelmästä. Hänellä olisi silloin enemmän antaa meidän tämän hyvän koneen hoitamiseen, niin että koulutus ja kaikki muu voisi edelleen mennä paremmin.

Eläkeläisten verotus, kuten vasemmistoliiton vaihtoehdossa tuodaan esille, on epätasa-arvoista ja erityisesti kohtelee eri kansalaisryhmiä väärin. Siksi se pitää tulla oikaisemaan.

18.43 Sari Tanus kd: Arvoisa herra puhemies! Todella edustaja Sarkkisen esitys kotitalousvähennyksen laajentamisesta on oikein kannatettava, ja minäkin olen sen allekirjoittanut ja toivon sen menevän eteenpäin.

Mutta tästä tuloveroasteikkolaista. Hallituksen esityksen mukaisestihan veronkevennyksestä hyötyvät nyt eniten todella suurituloiset, kun taas vaikutus pienituloisille on käytännössä lähinnä marginaalinen. Pienituloisten ostovoiman lisääminen olisi tehokas pirstysruiske kotimaisille markkinoille, ja kaiken kaikkiaan jos ajatellaan, pienituloiset ovat kärsineet kaikista eniten näistä hallituksen säästötalkoista, joten todella olisi oikeudenmukaista, että heidät huomioitaisiin veronkevennyksissä. Kristillisdemokraatit ovatkin esittäneet, että ansiotuloverotuksen kevennysten jakaminen tapahtuisi oikeudenmukaisemmin. Mehän tiedämme, että prosenttimääräiset veronkevennykset kohdistuvat aina euromääräisesti suurimpina ylimpiin tuloluokkiin, ja tuloveronkevennysten kohdistaminen pientä työtuloa saaville on kuitenkin mahdollista esimerkiksi tulonhankkimisvähennystä nostamalla. Meidän eduskuntaryhmämme esittääkin, että tulonhankkimisvähennystä nostettaisiin 750 eurosta 810 euroon vuodessa. Jotta nämä talkoot olisivat oikeudenmukaisempia, niin todella rikkaimpia kutsutaan kanssa näihin talkoisiin, ja ajattelisimme niin, että alentaissimme ylimmän tuloluokan rajaa 70 000 euron vuosituloon ja jättäisimme sitten tekemättä tälle tuloluokalle esitetyt veronkevennykset. Myös pääomatulojen verolle asettaisimme suuremman maksuluokan.

Kaiken kaikkiaan oikeudenmukaisempaa taakkaa peräänkuulutamme, ja vastalauseen 5 mukaisesti kristillisdemokraatit ovat esittäneet ja tulevat esittämään pykälämuutoksia.

18.45 Kaj Turunen ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Myllykoski täällä sanoi, että talousvaliokunnan puheenjohtaja on varmaan samaa mieltä tästä kotitalousvähennyksen laajentamisesta kerrostaloasuntoihin. Luulen, että edustaja Myllykoski ei sitä ihan hatusta vetänyt vaan on tutustunut minun ehdotukseeni viime vaalikaudelta. Todellakin silloin esitin tällaista ajatusta, että kotitalousvähennyksen pitäisi koskea myöskin kerrostaloasunnoissa tehtyjä remontteja silloin kun ne eivät ole taloyhtiön tekemiä.

No, miten tähän esitykseen sitten suhtauduttiin? Valtiovarainministeri, sosialidemokraatti, tyrmäsi asian täysin, ja silloin oli myös vasemmistoliitto hallituksessa. Olin kyllä pahoillani tästä asiasta. Mutta mitä silloinen sosialidemokraattinen valtiovarainministeri sen sijaan teki? Leikkasi kotitalousvähennyksen vähennettävää osuutta 50 prosentista 45 prosenttiin, jonka tämä hallitus nyt sitten palauttaa sille entiselleen, eli korotetaan vähennettävä osuus 50 prosenttiin. Tämä käytännössä tarkoittaa sitä, että kun viime vaalikaudella tämä muutos tehtiin ja nyt työn osuuden urakassa täytyy olla 5 555 euroa, että saa täysimääräisen vähennyksen, niin tämän hallituksen muutoksella urakan työn osuuden tarvitsee olla ainoastaan tasan 5 000 euroa, että saa tämän täyden vähennyksen siitä aikaiseksi.

Punkt i protokollet PR 126/2016 rd

Tonnin remontissa se tarkoittaa sitä, että 350 euron vähennyksestä korotetaan tämä vähennys nyt tällä hallituksen päätöksellä 400 euroon.

18.47 Hanna Sarkkinen vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tietysti täytyy perussuomalaisten edustajalle huomauttaa, että te olette nyt hallituksessa ja hallituspuolueena teillä on valta näitä muutoksia tehdä, ja toivon todella, että tämä esitys, joka lisäisi ihmisten tasa-arvoa ja antaisi kotitalousvähennystä myös vähävaraisempien ja myös kaupunkiasujien käyttöön, voitaisiin tehdä.

Sen sijaan että te tekisitte tämän laajennuksen, että tätä kotitalousvähennystä voitaisiin käyttää myös asunto-osakeyhtiöissä, te mieluummin käytätte liikkumavaraa siihen, että te kasvatatte sitä vähennyksen suuruutta olemassa olevalla rajauksella. Eikö tämä mahdollinen liikkumavara kannattaisi käyttää mieluummin tähän asunto-osakeyhtiölaajennukseen kuin tämän korvausmäärän kasvattamiseen niille tietyille ihmisille, jotka sitä tällä hetkellä saavat? Että mieluummin käytettäisiin tasa-arvoisesti tätä liikkumavaraa ja laajennettaisiin sitä ihmisten joukkoa, joka ylittää tätä vähennystä voi käyttää, sen sijaan että niille, jotka sitä voivat jo käyttää, suurennetaan sitä summaa.

18.48 Krista Kiuru sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On pakko puuttua tuohon edustaja Turusen esittämään harhaan siitä, että viime hallituskaudella tälle asialle ei millään tavalla kukaan jaksanut lotkauttaa korviaankaan. Edustaja Turusen esityksille ei kyllä niinkään lotkautettu korvia, vaan hallituksen piirissä aidosti ajettiin sitä, että löydetään malli, jolla kotitalousvähennys voitaisiin laajentaa myös niille, jotka eivät ole vielä sen piirissä. Sellaisia ratkaisuja haettiin. Sen hallituskauden loppupuolella silloinen asunoministeri Pia Viitanen moneen kertaan esitti tätä ja sitä mallia tutkittiin. Minusta sen verran näköalaa pitäisi olla menneeseen: näitä erityyppisiä malleja on selvitetty.

Ja vaikka me tässä kyseessä olevassa esityksessä katsomme, että myös kotitalousvähennyksen kokonaisuus voisi kuulua tähän TVL:ään liittyvään harkintaan, ja silloin me tässä esitämme, että voitaisiinko luopua kokonaan tästä omavastuuosuudesta (Puhemies koputtaa) ja laajentaa tätä pienituloisemmille, en minäkään odota, että sitä pitäisi heti tehdä.

18.49 Kaj Turunen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyväksyn mielelläni tämän edustaja Kiurun selityksen, että sosialidemokraatit yrittivät viime vaalikaudella mutta muu hallitus ei siihen suostunut. Kelvatkoon se myöskin perussuomalaisten selitykseksi: perussuomalaisetkaan eivät ole yksin hallituksessa, ja ilmeisesti muu hallitus ei ole suostunut. Mutta korjausliike kuitenkin tehtiin siihen huononnuksen, minkä edellinen hallitus teki.

18.50 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kyllä asiat ovat niin kuin edustaja Turunen tuossa sanoi. En minä hatusta vetänyt. Kyllä minä muistan sen edustaja Turusen tekemän linjauksen. Tässä vaiheessa on vain kuitenkin pakko todeta, että nyt meillä olisi yhteinen näkemys asioista ja toivottavaa olisi, että nykyiset hallituspuolueet, jotka eivät ole sitten ehkä edustaja Turusen kannoilla olleet siinä vaiheessa kun hallitusohjelmaa on laadittu, voisivat nyt olla näköalaisempia, sillä en minäkään halua olla se kansanedustaja, joka sanoo, että vasemmistoliitto olisi laajentamista ollut vastustamassa viime hallituksessa. En toden kerran.

Punkt i protokollet PR 126/2016 rd

Vähän voi sanoa tähän loppuun, että melkein tulee ikävä sitä Kataisen hallitusta, joka teki leikkauksia mutta huolehti siitä, että tuloerot eivät kasvaneet. (Mikaela Nylander: RKP oli mukana silloin!)

18.51 Timo Harakka sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sen ohella kun täällä näitä historian kertauksia käydään läpi, olisi mielenkiintoista kuulla näkemyksenne tähän ajatukseen siitä, että tämä omavastuuosuus poistettaisiin. Sille nyt ei varmaankaan ole enää mitään veroteknisiä syitä, miksi sellainen täytyisi olla. Tämä on asia, jota Veronmaksajain Keskusliitto on tässä esittänyt moneen kertaan, ja se on ehkä tässä suhteessa sopiva asian-tuntijataho jopa myös hallituksen kuultavaksi. Että jos ja kun siinä on se mahdollisuus, että se todellakin tuo tämän vähennyksen piiriin ihmisiä, jotka ovat nykyisten vähennysten käyttäjiä pienituloisempia, ja helpottaisi ja yksinkertaistaisi tätä menettelyä joka tapauksessa, niin onko kenelläkään mitään syytä tätä vastustaa?

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Puhujalistaan.

18.52 Maria Tolppanen sd: Arvoisa puhemies! Se on totta, niin kuin täällä todettiin, että verotuksen pitäisi olla tasapuolista, mutta niin pitäisi myöskin verovähennysten olla tasa-puolisia. Sitä ne eivät valitettavasti tämän hallituksen aikana hallituksen esitysten mukaan ole. Nimittäin tässä maassa on 160 000 yksinyrittäjää, ja heistä joka viides on pienituloisen. Pienituloisia tämän määritelmän mukaan ovat sellaiset henkilöt, joilla vuosiansio jää alle 20 000 euron. Ja nyt jos puhutaan tästä yrittäjävähennyksestä, niin nämä kampaajat, kosmetologit, hierojat, joilla monesti jää työtulo, koko tämän yksinyrittämisen tulo näin pieneksi, saavat tässä yrittäjävähennyksessä noin 700 euroa per vuosi vähennystä. Sen sijaan henkilöt, jotka tienaa 235 000, kuten apteekkarit, saavat tuota verovähennystä 4 700 euroa — tämä on ihan tarkka luku — ja tässä on kyllä huusi ero.

Mutta myöskään ei tämä verotus toteudu kunnolla sellaisessa asiassa, joka meitä kaikkia kohtaa, jos luoja suo. Nimittäin kaikille meille ikää tulee — onneksi kuitenkin vain yksi vuosi kerrallaan, mutta se eläkeikä tulee sieltä väijäämättä kohti — ja eläkeläisten verotus verrattuna palkansaaajien verotukseen on täysin kohtuuton tänä päivänä. Kyllä he ovat jo siinä vaiheessa veronsa ja oman kortensa kekoon kantaneet, niin kuin mekin sitten kun me eläkkeelle jäämme. Eläkeläisten verotus pitäisi saada samaan malliin kuin palkansaaajien verotus. Se nostaisi ostovoimaa ja se antaisi myös pienituloisille eläkeläisille mahdollisuuden käyttää vaikkapa sitten tätä kotitalousvähennystä. Se panisi pyöriä pyörimään tässä maassa, ja talous menisi eteenpäin pienin askelin. Siihenhän me kuitenkin pyrimme, että talous menee eteenpäin.

18.54 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa herra puhemies! Opposition veropolitiikkaa harjoitettiin viime vaalikausi. Työn verotusta kiristettiin ja... (Sirpa Paatero: Kokoomus joh-ti!) — Ei se ollut pelkkä kokoomuksen hallitus. Siellä oli vasemmisto mukana ja vihreät. — Työn verotusta kiristettiin, yhteisöveroa alennettiin rajusti, mikä näkyi sitten osingoisa. Tämä linja merkitsi sitä, että työttömyys kasvoi yli 100 000:lla, bruttokansantuote romahti kolmena vuonna peräkkäin hyvinkin merkittävästi, kilpailukyky meni alaspäin ja niin edelleen. Eli sen veropolitiikan tulokset näkyivät, kun hallitus vaihtui, ja tältä osin tarvitaan uutta linjaa.

Punkt i protokollet PR 126/2016 rd

Tällä hetkellä jo, vaikka tämä hallitus on istunut vasta puolitoista vuotta, työllisyys on parantunut, ostovoima on edelleen hyvä, vaikka leikkauksia on tehty, bruttokansantuote kasvaa — ei tarpeeksi paljon, mutta valtavan paljon enemmän kuin edellisellä vaalikaudella, jolloin se siis aleni. Kilpailukyky on parantunut merkittävästi. Siitä kertovat Uudenkaupungin ja Turun tiedot, eräät suuret hankkeet — Kemijärvi, Kemi, Pietarsaari, Äänekoski, Kuopio ja niin edelleen — eri puolilla maata. Eli tuloksia näkyy. (Mikaela Nylander: Kiitos edellisen hallituksen!) Ne ovat todella vahvaa puhetta siitä, että nykyinen talous- ja veropolitiikka, joka on käännetty aivan uuteen kurssiin edellisen kauden jäljiltä, on tuonut luottamuksen tähän yhteiskuntaan ja elinkeinoelämään.

Tämän päivän Kauppalehdessä on mielenkiintoinen sivun juttu siitä, miten pk-yritykset näkevät tilanteen tällä hetkellä. Luottamus on noussut viimeisten kolmen kuukauden aikana todella merkittävästi. Se on äärettömän tärkeä asia. Ex-valtiosihteeri Raimo Sailas Jyrki Vesikansan kirjoittamassa Laman taittaja -kirjassa toteaa, että edellisen vaalikauden hallitukset olivat hänen elinaikansa huonoimmat eli eivät saaneet aikaan mitään sellaista uudistuspolitiikkaa tai vero- ja talouspolitiikkaa, jota Suomi olisi tarvinnut viime kaudella. (Välihuutoja vasemmalta) — Näin oli Sailaksen arvio. En ota kantaa, onko hän oikeassa vai väärässä, mutta tulokset kyllä puhuvat puolestaan, niin kuin äsken kerroin.

Arvoisa puhemies! Tämä verolaki, tuloveroasteikkolaki ja tuloverolain muutos, joka nyt meillä on käsittelyssä, vastaa Sipilän hallituksen ohjelmaa. Sillä tähdätään kasvun, yrittäjyyden ja työllisyyden vahvistamiseen, ja mihinkä muuhun voitaisiinkaan tähdätä? Hienoa, että näin tapahtuu. Näillä muutoksilla vähennetään verotuloja kaikkiaan 772 miljoonaa euroa, joista kuntien osuus on 355 miljoonaa euroa. Huomattavaa on — ja se on erittäin suuri muutos viime kauteen nähden — että nyt kuntien 355 miljoonan veromenetykset kompensoidaan sataprosenttisesti. Se on äärettömän tärkeä asia. Valtion ensi vuoden talousarvio ensi kertaa vuosiin, voi sanoa vuosikymmeniin, on kuntatalouden kannalta positiivinen. Eli valtion toimenpiteet eivät aja kuntia velkaantumiseen eivätkä aja kuntia verotuksen kiristämiseen. Päinvastoin nyt havaittiin, että tällä vuosituhanalla ensimmäisen kerran peräti 14 kuntaa alensi veroprosenttiaan. Se on tavattoman tärkeä tieto. Eli hallituksen toimenpiteillä ei ajeta verotuksen kiristymistä epäoikeudenmukaisen kunta-verotuksen kautta, niin kuin viime vaalikaudella tehtiin. Viime vaalikaudella kunta-verotuksen kiristymisen lisäksi kunnat leikkasivat menojaan pakotettuina, ottivat velkaa, palvelut heikkenivät, yt-neuvotteluja käytiin vaikka kuinka monessa kunnassa. Tällä hetkellä ei yt-neuvotteluja kunnissa käydä. Yhtään kuntaa ei nyt ole kriisikuntamenettelyssä. Sekin on täysin poikkeuksellista oikeastaan tällä vuosituhanalla.

Arvoisa puhemies! Näitä tuloksia, jotka ovat faktoja, on ilo kertoa. Eli talouden suunta on kääntynyt tässä maassa, ja siitä Sipilän hallitukselle on annettava tunnustus. Se on räikeä muutos siihen, mitä viime kaudella oli.

Herra puhemies! Täällä mietinnössä todetaan, että tämän esityksen ei arvioida vaikuttavan tuloeroihin — tämä on oppositionkin hyvä lukea. Täällä todetaan, että tulonhankkimisvähennyksen muutos suosii pieni- ja keskituloisia. Kunnallisverotuksen perusvähennys, joka siis kompensoidaan täysimääräisesti kunnille, keventää erityisesti pienituloisten verotusta. Nämä ovat faktoja, jotka valiokunta on mietintöön kirjoittanut. Eli ne puheet, mitä täällä sanotaan, että täällä nyt suositetaan puhtaasti hyvätuloisia, eivät pidä paikkaansa — eivät pidä paikkaansa.

Täällä on monia yksityiskohtia, joihin en nyt mene sen tarkemmin, mutta totean, että sosiaalidemokraatit ovat tehneet niin suuria lupauksia, että heillä on aikamoinen haaste seu-

Punkt i protokollet PR 126/2016 rd

raavalla vaalikaudella, jos aikovat lupauksensa täyttää. Vihreiden osalta totean, että he esittävät 340 euron kunnallisveron perusvähennyksen korotusta — hieno asia, mutta kompensointia kunnille teillä ei täältä löydy, se on valtavan iso puute. Te ajatte kunnat jälleen ahdinkoon. Sosialidemokraatit lupasivat vaaliohjelmassaan leikata 800 miljoonaa euroa kuntien valtionosuuksien indeksikorotuksista. Sitä ei näy missään enää. Onneksi ette sitä aja, mutta olette tältä osin siis pettäneet vaalilupauksenne. Tämä vihreiden 340 euron perusvähennyksen korotus on kyllä uskomaton toimenpide siinä suhteessa, että sehän menisi kuntien palvelujen ja kunnissa tapahtuvien irtisanomisten ja veronkorotusten kautta köyhien ja vähätuloisten ihmisten maksettavaksi.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vastauspuheenvuoroja on muutamia. — Ensimmäisenä edustaja Harakka.

19.02 Timo Harakka sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minun on tehnyt mieli pitää tämä kommenttipuheenvuoro useita kertoja edustaja Kankaanniemen puhues-
sa, mutta todetaan nyt, että syyt ja seuraukset menevät lahjakkaasti sekaisin. (Eduskunnas-
ta: Pahemman kerran!) Ja sillä on merkittävä ero: Katsokaas, aurinko ei nouse sen takia, että kukko kiekuu. Tulo- ja veropolitiikka ei aiheuttanut taantumaa viime hallituskaudella, vaan jos muistatte, silloin oli maailmanlaajuinen finanssikriisi, joka johti koko Euroopan syvään lamaan. Muistatteko alkuvuotta 2009, jolloin Suomen viennin arvo laski 30 prosenttia käytännössä yhdessä yössä? Suomen lama oli syvempi kuin 90-luvun alussa ja vien-
nin tappiot suuremmat kuin missään muussa EU-maassa mukaan lukien Kreikka. Kaikki Euroopan unionin maat velkaantuivat, monet paljon pahemmin kuin Suomi.

Veropolitiikalla saadaan paljon aikaan, mutta ei sillä nyt sentään polkaista käyntiin mas-
siivisia investointeja. Tai sitten se tulee juuri parhaamastanne yhteisöveron alennuksesta, josta vieläkö en tiedä, kannatatteko, vastustatteko, haluatteko muuttaa sitä vai ette.

Suuri osa näistä (Puhemies koputtaa) mainitsemistanne investoinneista menee edellisen hallituksen piikkiin — paitsi että mikään ei mene minkään hallituksen piikkiin.

19.04 Jari Myllykoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Olisi ehkä kaikkein parhainta, että pöntöstä käytetyn puheenvuoron päälle oman puheenvuoroni käyttäisin minuutin hiljaiseen hetkeen, mutta nyt kun siitä on jo 15 sekuntia mennyt, niin enpä käytäkään siihen, vaan kyllä haluan omalta kohdaltani tuoda esiin sen, että en olisi uskonut, että joudun käyttämään tällaisista puheenvuoroa ja että mustaa koetetaan niin jyrkästi tehdä valkoiseksi. On aivan mahdotonta kuunnella sitä. Itse en koskaan silloinkaan, kun olimme hallituspuolueena, uskonut ja vannonut yhteisöveron dynaamisiin vaikutuksiin. En vieläkö en tiedä, kuten edustaja Harakkakin sanoi, mitä mieltä te olette, mutta itse en ihan kaikilta osin vieläkö en allekirjoita sen vaikutuksia. Mutta kun te niin sitä parjasitte, niin onko nyt niin, että siitä on ollut niin paljon haittaa, että vasta nyt tehdyt ratkaisut ovatkin tuoneet tähän maahan sen teollisuuden, mitä te nyt niin kovasti keuhutte?

19.05 Touko Aalto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Kankaanniemen logiikan suurin ongelma on se, että päätösten vaikutukset eivät realisoidu heti, eivät syy- ja seurausvaikutukset. Samalla tapaa kuin moni opposition moittima leikkaus-
päättös ei realisoidu heti, aivan samalla tapaa hallituksen hehkuttamat päätökset eivät edes pystyisi vaikuttamaan niin nopeasti kuin edustaja Kankaanniemi antaa ymmärtää.

Punkt i protokollet PR 126/2016 rd

Sipilän hallituskauden alussa näkynyt työllisten määrän kasvu oli oikeastaan edellisen vaalikauden jälkilämpöä niistä investoinneista. Ja on syytä muistaa se, kun puhutaan kuntien asemasta, että nämä 4 miljardin euron leikkaukset vaikuttavat myös kuntatalouteen, eli kysymys on vähän siitä, että on sama ongelma vähän eri paketissa. Tämäkin tosiasia on syytä muistaa. Ja jos edellisen vaalikauden aikana ei olisi tehty monia niitä hyviä korjausliikkeitä, kuinka paljon sitten olisi syntynyt työttömiä? Tämäkin pitää muistaa, kuten edustaja Harakka otti todella hyvin sen kehityksen, kontekstin huomioon, missä tilassa päätöksiä tehtiin viime kaudella.

19.06 Krista Kiuru sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hiukan kahdelta osin jäin surumieliseksi tuosta edeltävän edustajan pöntöstä esittämästä puheesta. Kyllä Kankaanniemen puheessa oli kaksi erikoista kohtaa.

Yksi on tämä ajattelu, että tulo- ja veropolitiikka olisi johtanut viime kaudella syvään lamaan. Sama erikoinen juttuhan olisi se, että teidän tulo- ja veropolitiikkanne johtaisi nyt siihen, että tämä lama ei taitu. Emme me sentään niin naiiveja täällä salissa kukaan ole. Kyllä se finanssikriisi, jossa me olemme, selkeästi nyt vaikuttaa, ja siltä osin olisi hyvä pysyä totuudessa.

Kun pääministeri Sipilä vetosi tv-puheessaan vielä suomalaisiin silloin näin, että "joudumme tekemään sarjan kivuliaita päätöksiä, joiden avulla yhteiskuntamme rahoitus saatetaan kestäväälle pohjalle" ja "kaikki vastuulliset suomalaiset haluavat lopettaa velaksi elämisen", niin tähän ette sitä lopeta, ja se tässä on erikoista. Eivät tässä kyllä tulo- ja varallisuuserot muuta kuin kasva, ja Kelan tutkimusblogi kertoo siis siitä, (Puhemies koputtaa) että tulo- ja varallisuuserot kasvavat.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt vielä vastauspuheenvuoro edustaja Kankaanniemelle, ja sen jälkeen siirrytään puhujalistaan.

19.07 Toimi Kankaanniemi ps (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! En ihmettele, että edustaja Myllykoski meni sanattomaksi ja edustaja Kiuru tuli surulliseksi. Kyllähän se, mitä toin tuolta esille viime vaalikauden tuloksista — työttömyyden rajusta kasvusta, bkt:n romahduksesta, kilpailukyvyyn menetyksestä — varmasti hävettää ja hiljaiseksi vetää ja jopa surulliseksi. No, se siitä.

Edustaja Harakka totesi, että ei viime kauden veropolitiikka aiheuttanut lamaa. En niin väittänyt, ei todellakaan, mutta se pahensi lamaa eikä parantanut sitä. Valitettavasti nyt on näin, ja te yritätte nyt kiertää tosiasiat.

Yhteisöveron alennus oli raju. Se oli erittäin raju ja näkyy osinkovuotona muun muassa Amerikkaan asti. (Eduskunnasta: Hyvä vai huono?) — Se oli liian suuri. Perussuomalaiset ei kannattanut niin isoa.

Arvoisa puhemies! Luottamus on palautunut tämän hallituksen toiminnan ansiosta. Se on tapahtunut jo nyt.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: No, jatketaanpa hetki vielä, mutta vain hetki, tätä debattiosaa.

19.08 Krista Kiuru sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Totean nyt kyllä edustajalle, että on tämä uskomaton juttu. Jos teillä on jotain nalkutettavaa, niin miksette te hoi-

Punkt i protokollet PR 126/2016 rd

taneet kuntoon? Minä ihmettelen teitä yhteisöverorattailla ajamisesta. Jos siinä on jotakin korjattavaa, miksi ette nostaneet? Miksi te ette nostaneet sitä, jos on jotain? Te olette nyt hallitusvastuussa. Minä itse myönnän, että siinä päätöksessä oli todella paljon vaikeuksia myöskin tämän meidän viiteryhmämme kannalta, ja nyt on sitten seurattu, miten tämä on toteutunut, mutta te täällä kyllä erikoisesti suhtaudutte asiaan. Jos teillä on valta kerran laittaa asiat kuntoon, niin tehkää se.

Sitten toiseksi haluan todeta, että kun kerroitte, kuinka surumielistä politiikkaa tehdään, niin minusta vähän pitää perussuomalaisen katsoa peiliin. Minä olen kuunnellut nyt monessa paikassa näitä kunta-argumentteja. Ensinnäkin te jätätte kaikki viime kaudella kuntatalouteen tehdyt leikkaukset voimaan, aivan samat leikkaukset. Sen päälle te otatte 50 miljoonan lisäpaketin ja jätätte sen voimaan, (Puhemies koputtaa) ja kun me peruisimme kehysriihessä teidän tekemänne valtionosuuspäätöksen, (Puhemies: Nyt olisi reilusti se minuutti käytetty!) niin on se ihme, ettei kelpaa. Leikkaatte kuntataloudesta enemmän.

19.10 Toimi Kankaanniemi ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Yhteisöverokeskustelua on käyty täällä moneen kertaan. Niin kuin edustaja Turunen sanoi, perussuomalaiset ei ole ainoa hallituspuolue. Itse asiassa te olitte viime hallituksessa vähemmistönä, teillä tosin oli valtiovarainministerin salkku ettekä käyttäneet sitä, vaan ministeri Urpilainen esitteli tämän yhteisöveron alennuksen. Mutta se siitä.

Edustaja Kiuru, tämä budjetti niin Kuntaliiton laskelmien mukaan kuin ministeriönkin laskelmien mukaan vahvistaa kuntataloutta kokonaisuudessaan 39 miljoonaa euroa. Se, että me pidämme teidän tekemänne hännät voimassa valtionosuusleikkauksista, on kompensoitu muilla toimenpiteillä. Ja kun työllisyys paranee, niin kuntatalouskin paranee, ja tätä kautta tilanne menee oikeaan suuntaan.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt siirrytään sovitusti puhujalistaan.

19.11 Marisanna Jarva kesk: Arvoisa puhemies! Käsillä olevasta hallituksen esityksestä on hyvää keskustelua käyty, mutta on tosin ehkä joitakin vääriä mielikuvia syytä korjata.

Ensinnäkin tämä kotitalousvähennys. Kaikki toimet, joilla voidaan lisätä työllisyyttä ja palvelujen ostoa ovat erittäin hyviä, ja on hyvä, että kotitalousvähennystä tullaan käyttämään entistä enemmän jatkossa.

Mutta sitten tähän tuloverotukseen ja siihen, mitä kilpailukykysojimuksessa sovittiin, kun työmarkkinajärjestöt pääsivät tähän sopimukseen. Nyt on tulossa sitten näitä veronkevennyksiä, ja on yleisesti tiedossa, että ne eivät olisi kohdistuneet pienituloisiin vaan nimenomaan hallituksen toimesta nyt pienituloisille tulee näitä veronkevennyksiä myöskin. Tämä on nimenomaan sitä tasa-arvoista, oikeudenmukaista veropolitiikkaa.

Myöskin solidaarisuusveron osalta on todettava, että on hyvä, että aikaisemmin tuotiin tämä solidaarisuusvero. Tällä tavalla saatiin isotuloisemmat mukaan osallistumaan, ja tämä hallitus laajensi sitä, nimenomaan alensi ja laajensi tätä alarajaa meihin kansanedustajiin. Tämä on aivan oikein, ja jokaisen kansanedustajan omissa käsissä on, miten osallistuu myöskin näihin taloustalkoisiin. Itse olen palauttanut viikon palkan vuosittain takaisin valtiolle omasta palkastani.

Sitten kun suuryrittäjistä puhutaan, että onko nyt hyvätulaisia yrittäjiä suosittu, niin on hyvä muistuttaa siitä, että aikaisemmin osakeyhtiömallilla toimivia yrittäjiä suosittiin

Punkt i protokollet PR 126/2016 rd

veroratkaisuilla. Toiminimellä toimivat pienyrittäjät — joista nimenomaan iso osa ikävä kyllä joutuu elämään pienillä tuloilla — huomioidaan nimenomaan tasa-arvoisella veroratkaisulla yrittäjävähennyksen kautta.

Myös vakuutuskuorista on kyllä todettava, että siitäkään ei pitäisi jakaa väärää tietoa. (Puhemies koputtaa) Siitä maksetaan vero silloin, kun sijoituksesta ne rahat tulevat sijoittajalle käyttöön, ja tämä vakuutuskuorimalli on kyllä kaikkien käytössä. (Krista Kiuru: Uskomatonta!)

19.13 Krista Kiuru sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Siinä oli monia vääriä väittämiä, mutta minä lähdän nyt siitä liikkeelle, että tähän oli puhe keskustan nuoteista, joissa sanotaan, että kyllä näitä sijoitusvakuutuksia voidaan jatkossakin käyttää ja se on kaikille meille mahdollinen — että siitä vain sijoitusvakuutuksilla aggressiivista verosuunnittelua tekemään. Se epäkohtahan on juuri se, että me emme edes tiedä, minkälaista kauppaa siellä salkun sisällä käydään, ja että maksetaan sitten vasta kun jaksetaan, niin kuin edustaja tässä totesikin. Siltä osin on aika isosta arvovalinnasta kysymys.

Minusta sijoitusvakuutukset ovat tänä päivänä sellainen aggressiivisenkin verosuunnittelun väline, joka meidän pitäisi tuoda samaan asemaan kuin kaikki muukin osakekauppa. Miksi olisi tällainen erillinen reviiri sille, että jotkut voivat tätä porsaanreikää käyttää härskestikin hyväksi? Minusta tänä aikana iso arvovalintakysymys on se, onko keskustassa sellaista johtajuutta, jossa halutaan kieltää vakuutuskuoret tällaisena verottomana muotona, joka (Puhemies koputtaa) se tällä hetkellä on silloin kun kauppaa käydään täällä sisällä.

19.14 Marisanna Jarva kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Jos edustaja Kiuru olisi vähän tutustunut tähän malliin, niin hän tietäisi, että kaikki ne tulot, mitkä sieltä vakuutuskuoresta tulevat, (Krista Kiurun välihuuto) tämä sijoittaja saa vasta sitten kun hän saa ne itselleen käyttöön. Hän ei hyödy siitä millään erityisellä tavalla. Hän myös maksaa korkoa korolle, maksaa täydet verot siitä. Ja tämä malli on myös, edustaja Kiuru, ihan jokaisen kansalaisen käytettävissä. Tästä on ihan turha luoda vääriä mielikuvia.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Puhujalistaan.

19.15 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Lyhyestä virsi kaunis — olisi niin monta asiaa, joita haluaisi sanoa, mutta koetan mahduttaa sen tähän 2 minuuttiin.

Otetaan nyt vielä tämä kotitalousvähennys. Edellisen hallituksen aikana, missä vasemmistoliittokin oli mukana, tehtiin rajauksia siitä, paljonko se prosentuaalisesti on. Hallitus teki niin siinä tilanteessa arvioiden sitä, kuinka työn hintaa oli siirretty osittain tuotteitten hintoihin näissä hankkeissa. Itse näkisin, että tämä nyt tehty hallituksen linjaus on oikeasuuntainen mutta sen laajentamisen olisi pitänyt olla kärkikohdassa niin, että perussuomalaisille tärkeä yhteiskunnallinen ryhmä eli sotaveteraanit olisi voinut olla myös nauttimassa tästä mahdollisuudesta. Pienituloisten ihmisten mahdollisuuden käyttää kotitalousvähennystä olisi luullut olevan perussuomalaisille kaikki kaikessa. Siinä kohtaa hallitusohjelmaa tehtäessä olisi myös luullut, että muissakin hallituspuolueissa tämä olisi hyväksytty. Siinä mielessä jää vähän niin kuin verhon taakse se, kuinka ponnekkaasti perussuomalaiset ovat tätä näkemystä ajaneet, vai onko ollut tämän hallituksen linjan mukaista, että hyvätuloisille ja hyväosaisille luodaan enemmän polkuja ja asfaltoituja teitä uusiin rikkauksiin ja mahdollisuuksiin käyttää yhteiskunnan verohelpotuksia ja sitä kautta luoda it-

Punkt i protokollet PR 126/2016 rd

selleen vielä enemmän vaurautta. Toivoisin, että tässä kohtaa voitaisiin saada vaikkapa Kankaanniementä kommentti siihen, mitä mieltä vaikka henkilökohtaisesti olette yhteisöveronalennuksesta.

19.17 Markku Pakkanen kesk: Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys tuloverolain asteikon muuttamiseksi on monelta osin kannatettava. Haluaisin kiinnittää muutamaan asiaan huomiota. Tässä kunnallisverotuksen perusvähennyksen keventämisessä ollaan mielestäni menossa täysin oikeaan suuntaan. Samoitte tämä solidaarisuusveron alarajan laskeminen pariksi vuodeksi 90 000:sta tuohon 73 100:aan on oikeasuuntainen toimenpide mielestäni ja kuuluu hyvin tähän hallituksen linjaukseen.

Sitten täällä on puhuttu paljon tästä kotitalousvähennyksestä. Pidän sitä erittäin hyvänä asiana. Minusta kotitalousvähennyksen yksi tärkeä elementti on sen työllistävä vaikutus, koska sillä jos jollain pystytään tarjoamaan pienyrityksille työmahdollisuuksia. Sen tulorajan ja vähennyksen oikeuttavaa määrää pitää tietenkin nostaa ja sillä lailla saada työtehtäviä tarjottavaksi lisää.

Itse ainakin myös käytän hyödynsäni tätä asiaa, ja minusta tämä ei ole millään lailla pois sulkeva asia sotaveteraaneilta. Kyllä heilläkin on mahdollisuus kotitalousvähennystä käyttää, jos he haluavat, mutta erityisesti tämän ulottaminen tänne hoiva-alalle on hyvä uusi lisäys. Toki voitaisiin miettiä, kuinka pitkälle tämä voidaan ulottaa, mutta ainakin toimenpiteet ovat minusta hyviä ja tehokkaita, ja erityisesti työllisyysvaikutus niissä on myönteinen.

19.19 Kaj Turunen ps: Arvoisa puhemies! Ei varmaan mene ihan 5:tä minuuttia, mutta halusin tulla tänne pönttöön, koska 2 minuuttia voi kuitenkin ylittyä.

Arvoisa puhemies! Kun demarit puhuvat yrittämisen puolesta, aina iho menee hiukan kananlihalle, koska puheet ovat puheita ja mitä demarit itse asiassa yrittäjille ovat kautta historian antaneet on suklaakarkkeja viime vaalien alla. Kaikki se toiminta on erittäin yrittäjävastaista toimintaa. Kaikki ne päätökset, mitä sosialidemokraatit ovat tehneet tai mihin he pyrkivät, ovat käytännössä haittaamassa yrittämistä Suomessa.

Kun täällä edustaja Tolppanen aiemmin otti esille yksinyrittäjät, samassa lauseessa hän kertoi, että tämä yrittäjävähennys tekisi yksinyrittäjälle 700 euroa vuodessa, mutta samassa lauseessa hän vastusti kovasti tätä yrittäjävähennystä ja vertasi sitä siihen, että apteekkarit vetävät tästä ison potin. Mutta tosiasiaa niin edustaja Tolppanen kuin kaikki muutkin sosialidemokraatit kyllä tietävät sen, että apteekkimaksun korotus leikkaa apteekkeilta 75 prosenttia enemmän kuin yrittäjävähennys tuo. Että tämä on pikkuisen kulunut esimerkki siitä.

Toisaalta, jos tällä edustaja Tolppasen käyttämällä esimerkillä ja tällä logiikalla ajateltiin sitä yhteisöveron alennusta, minkä sosialidemokraatit viime vaalikaudella tekivät, 20 prosenttia, niin sehän tarkoittaisi sitä, että se ei koskisi samansuuruisena kaikkia osakeyhtiöitä, vaan pienempien osakeyhtiöiden pitäisi saada enemmän sitä yhteisöveron alennusta kuin suurten yritysten. Valitettavasti kun prosenttimääräisestä alennuksesta on kysymys, silloin tällaisista rajausta ei voi tehdä, ei yrittäjävähennyksen osalta eikä myöskään sitten yhteisöveron osalta.

Paljon paljon merkityksellisempiä ovat minun mielestäni nämä monet muutkin toimet, mitkä hallitus on yritysilmapiiirin ja yrittämisen edellytysten parantamiseksi tehnyt: nimenomaan tämä vanhemmuuden kustannusten tasaaminen, kotitalousvähennys, ja kaikista

Punkt i protokollet PR 126/2016 rd

tärkeintä pk-yritykselle on minun mielestäni tämä maksuperusteinen arvonlisävero. Tämä on sellainen asia. Kun se ei ole ollut maksuperusteinen, se on sitonut mielettömän paljon käyttöpääomaa, ja sitä valitettavasti pienissä yrityksissä ei ole ollut. Tämä ei valtiolle maksa yhtään mitään, mutta tämä on merkittävä merkittävä yrittämisen edellytysten parannus.

Mitä tulee sitten edustaja Kiuruun: Kun he viime vaalikaudella tosiaankin leikkasivat kunnilta 4 miljardia euroa, nyt omassa puheenvuorossaan Kiuru syytti perussuomalaisia ja hallitusta siitä, että jätämme teidän tekemänne leikkaukset voimaan. Tämä on aivan käsittämätöntä. Syytätte meitä siitä, että te olette tehneet väärää politiikkaa. (Välihuutoja) Kuntien rahojen leikkaus, minkä teitte, lyö räikeästi korville kaikkein heikoimmassa asemassa olevia kansalaisia, jotka tarvitsevat niitä kunnallisia palveluja. Te teitte 4 miljardin leikkauksen kuntien rahoituksesta, ja täällä hurskastelette sellaisilla asioilla liittyen budjettiin, joista eivät kaikki edes kestä päivänvaloa. Tämä hallitus on sitoutunut siihen, että kunnilta ei leikata yhtään lisää ja jos kunnille asetetaan tehtäviä, ne rahoitetaan täysimääräisesti.

Tämän illan keskustelun pohjalta voin todeta, että SDP:stä on tullut populistisin puolue, mihin olen kuuna päivänä törmännyt.

19.23 Timo Harakka sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sortumatta nyt leimaukseen ja nimittelyyn sen enemmän todettakoon, että pienyrittäjien eteen täytyy tehdä enemmän työtä. Ei edellisenkään hallitus täysin toimeton ollut: valtiovarainministerinä Antti Rinne nosti arvonlisäverovelvollisuuden alarajan 8 500:sta 10 000 euroon, joka on edelleen tämä EU:n sallima alaraja. Me esitämme, että jatketaan tätä työtä ja nostetaan sitä ylemmäs, jotta nimenomaan pienten yrittäjien asema helpottuisi.

Me puhumme myöhemmin tästä yrittäjävähennyksestä lisää, mutta nyt on vain oikaistava tämä väärä vertailu näitten eri veroasteiden välillä, eli oikea vertailukohta ei ole yhteisövero, vaan, kuten jo omassa puheenvuorossani sanoin, kun 90:tä prosenttia yrittäjävähennykseen oikeutetuista elinkeinonharjoittajista verotetaan ansiotulon mukaan, niin ansiotuloveron alennus, jota tässä nyt TVL:n yhteydessä käsitellään, on paljon merkittävämpi, huomattavasti tärkeämpi kuin tämä näennäinen yrittäjävähennys, joka tuo 10 000 euron tuloilla (Puhemies koputtaa) 3 euroa 20 senttiä kuukaudessa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt olisi vastauspuheenvuoron aika edustaja Kiurulla.

19.25 Krista Kiuru sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä oli kiinnostava logiikka tässä epälogiikassa edustaja Turusen puheessa, joka muuten hyvin pitkälti kulkee samaa rataa kuin äsken kuullun meidän terveysjaoston puheenjohtajan logiikka, ja minä olen ihmetellyt sitä, miksi perussuomalaiset eivät ole huomanneet, että te olette itse asiassa leikanneet kuntataloudesta enemmän kuin sosialidemokraatit. Se on aivan käsittämätön juttu. Juuri nyt te todistitte sen oikeaksi, kun tässä kävi edustaja Turunen tuolla pöntössä, ja näihin kuuluisiin lauseisiin palataan vielä. Totean teille, että te olette tässä hallituspohjassa ollessanne leikanneet kuntataloudesta enemmän kuin sosialidemokraatit, ja käydäänpä läpi: Ensinnäkin viime hallituskaudella tehdyt valtionosuusvähennykset ovat myöskin teidän hallituskauden pohjissa, te ette ole niitä peruneet ja olette halunneet pitää ne voimassa. Ja kun te haluatte pitää nämä leikkaukset voimassa, niin te olette siis leikanneet (Puhemies koputtaa) saman verran, plus sen päälle kehyksessä leikkaatte 75 miljoonaa lisää valtionosuuksista.

Punkt i protokollet PR 126/2016 rd

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Nyt en ole aivan varma, pyysikö edustaja Järvinen vastauspuheenvuoron. Kun nousette ylös, niin toivon ja siis toimintatapa on se, että lausutaan ääneen "vastauspuheenvuoro". En teidän havainnut sanoneen "vastauspuheenvuoro", mutta ehkäpä te tarkoittitte sitä, vaikka ette sanonutkaan. — Eli vastauspuheenvuoro, edustaja Järvinen.

19.26 Heli Järvinen vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos kovasti. Itäsuomalaisena olen niin kovin hiljainen, että se ei aina kuulu kovin pitkälle.

On ilman muuta hyvä tavoite, että mikään hallitus ei lisäisi rasitteita kuntataloudelle, mutta kannattaa muistaa, että erilaisista päätöksistä aiheutuu kuluja kunnille ja niitä kaikkia ei tälläkään hallituskaudella kunnille korvata. Otan nyt vain yhden esimerkin: subjektiivisen päivähoito-oikeuden kaventaminen. Sen selvittäminen, onko lapsi oikeutettu päivähoitoon, onko hän oikeutettu puolipäiväiseen vai kokopäiväiseen päivähoitoon, aiheuttaa Kuntaliiton ja kuntien omien lausuntojen mukaan heille automaattisesti kuluja, ja näitä kuluja hallitus ei korvaa kunnille. Eli kyllä niitä työtehtäviä kunnille siirtyy monta kautta, ja kuluja ei sataprosenttisesti korvata. Tämäkin kannattaa huomioida.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vastauspuheenvuoro tämän keskustelun avaajalle, edustaja Turuselle.

19.27 Kaj Turunen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minäkin olen itäsuomalainen, mutta kyllä ääni tarvittaessa kuuluu, vaikka on kurkku hiukan kipeä tällä hetkellä.

Tämä edustaja Järvisen esimerkki ei ollut minun mielestäni ihan paras mahdollinen. (Hälinää) Kun hän puhuu subjektiivisen päivähoito-oikeuden rajaamisesta, niin itse asiassa siitähän ei kunnille tule missään tapauksessa kustannuksia lisää, vaan se vähentää niitä kustannuksia. (Välihuutoja)

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Puhujalistaan.

19.28 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Hallituksen tavoitteena on koko vaalikauden ajan ollut parantaa yrittämisen ja työnteon edellytyksiä ja lisätä niihin liittyviä kannusteita. Eräs toimenpide on ollut tuloverotuksen merkittävä keventäminen, ja vaikka tuloveron kevennysten kohdentamistavoista voitaisiin luultavasti kiistellä täällä salissa loputtomiin, niin suuri kuva on kuitenkin oikea. Kuten viime vuoden lopussa, tuloverotukseen kohdennetaankin jälleen merkittäviä kevennyksiä, jotta talous lähtisi uudelleen nousuun, ja monia muitakin toimenpiteitä ovat hallitus ja eduskunta jo tehneet.

Arvoisa puhemies! Kokonaisveroaste on maassamme varsin korkea, noin 44 prosenttia bruttokansantuotteesta. Se on noin 10 prosenttiyksikköä OECD-maiden keskiarvoa enemmän, mikä ei voi olla vaikuttamatta negatiivisesti taloudelliseen toimeliaisuuteen. Myös tuloverotus on hallituksen tekemän esityksen jälkeenkin vähintään riittävän korkeaa ja kireää kaikissa tuloluokissa. Lisäksi progressio on Suomessa varsin kireä ja heikentää omalta osaltaan kouluttautumisen ja uralla etenemisen kannusteita. Onkin hyvä, että tuloveron alennuksia kohdennetaan kaikkiin tuloluokkiin.

Sosialidemokraatit ovat esittäneet omassa vastalauseessaan uuden tuloveroportaan käyttöönottoa siten, että yli 90 000 euroa vuodessa ansaitsevan henkilön tuloveroprosentti olisi

Punkt i protokollet PR 126/2016 rd

yli 2 prosenttiyksikköä nykyistä suurempi. Nyt täytyy kuitenkin muistaa, että eduskunta hyväksyi jo viime vuonna solidaarisuusveron alarajan laskun, joka yksittäisenä toimenä tarkasteltuna johti jo noin 0,4 prosenttiyksikön veronkorotukseen 90 000 euroa ansaitsevan henkilön osalta. Myös pääomaverotuksen ylempää prosenttia on jo nostettu tällä vaalikaudella, joten kyllä hyvätuloisetkin ovat osallistuneet talkoisiin.

Arvoisa puhemies! En voi olla lopuksi hieman ihmettelemättä edustaja Kiurun toteamista, jonka mukaan omaisuutta verotetaan (Puhemies koputtaa) liian vähän, muistaen vuonna 2006 tehdyn varallisuusveron poiston.

19.30 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Kiuru, te olette varmaan vähän nukahtanut siellä kunta- ja terveysjaoston kokouksessa. Mehän olemme kuulleet siellä asiantuntijoita ja kirjallisestikin saaneet selvityksen, että valtion talousarvion perusteella kuntatalous vahvistuu ensi vuonna 39 miljoonalla eurolla, niin kuin täällä jo sainoin, ja Kuntaliitto on aivan samaa mieltä. Miksi te väitätte, että tämä hallitus heikentää kuntien taloutta? Näin ei kerta kaikkiaan tapahdu, vaan se vahvistuu.

Mitä tulee viime vaalikauden tapahtumiin, niin kannattaa teidän lukea tämä Raimo Sailaksen kirja Laman taittaja. Sailas toteaa siellä, että oli erittäin epäonnistunutta politiikkaa se, että edellisellä hallituskaudella leikattiin kuntien valtionosuuksia 4 miljardia euroa, koska tämä leikkaus ei ole mikään säästö: käydään vain toisen julkisyhteisön taskussa ja viedään sieltä 4 miljardia ja väitetään, että nyt säästettiin julkisia menoja — eihän se näin ole. Kuntataloudesta pitää pitää huolta, ja se takaa myös sen, että meillä on vanhuksille, päivähoidossa ja muissa varaa pitää palvelut yllä. Kunnilla on itsehallinto, demokratia, ja sen kautta tämä toteutuu.

Arvoisa herra puhemies! Vielä totean, että kilpailukykysojmus, jonka ay-liike ja työnantajat solmivat, oli hyvätulaisia suosiva selkeästi verotuksen osalta. Mutta hallitus ei sitä sellaisenaan niellyt vaan vahvasti pieni- ja keskituloisten veronkevennyksillä oikeudenmukaisuutta, ja se oli todella tärkeä asia. Samanlainen oli se, että eläkeläisten verotus kevenee myös 137 miljoonalla eurolla. (Puhemies koputtaa) Sekin on oikeudenmukaista.

19.32 Krista Kiuru sd: Arvoisa puhemies! Ehkä on hyvä avata tätä kuntataloutta vielä kerran siitä näkökulmasta, millä tavalla tämä hallitus kuntia ja kuntataloutta kohtelee. Olen ollut muuten erittäin valppaana terveysjaostossa, ja sen ansiosta hallitus joutui myöntämään, että myös leikkauksia kuntien valtionosuuksiin tulee tällä hallituskaudella, koska tätäkään tosiasiaa ei oltu tunnustettu aikaisemmin, mutta en mene tarkemmin yksityiskohtiin.

Arvoisa puhemies! Ensinnäkin hallitus on jatkanut sitä valtiontalouden kuntataloutta supistavaa linjaa, joka oli valitettavasti viime hallituskaudella käytössä, sen myönnän, ja nyt ollaan tilanteessa, jossa olisi pitänyt arvioida tilanne niin, ettei tehdä enää valtionosuusleikkauksia sinne. Mutta sen sijasta tämä hallitus päätti pitää voimassa kaikki valtionosuuksien alenemat viime hallituskaudelta ja päätti tällä hallituskaudella myöskin sen 50 miljoonan erän voimaan saattamisesta, joka vielä viime hallituskauden lopulla tehtiin, ja sen lisäksi kehysriihessä päätitte viime keväänä, että kuntataloudesta voidaan leikata tämän lisäksi vielä lisää.

Näin ollen teidän vaihtoehtonne suhteessa oppositiopuolue SDP:n vaihtoehtoon on erilainen, koska me emme halua leikata kuntataloudesta enää sitä 75 miljoonan erää, jonka te keväällä esitteitte tehtäväksi ja joka toteutuu ensi vuonna. Lisäksi te olette tehneet kunnille

Punkt i protokollet PR 126/2016 rd

tehtävien lisäyksiä, joita ei ole reilulla tavalla kompensoitu. Niitä on useita, ja Kuntaliitto on näistä kaikista lausunut. Olipa se sitten tätä Lex Lindströmiä tai muita esityksiä, niin tosiasiaa ette ole tehtäviä reilusti kompensoineet.

Lisäksi kiky-leikkaukset jäävät valitettavasti hallituksen toimin kuntataloutta supistaviksi eivätkä sitä vahvistaviksi, ja siitäkin asiantuntijakuulemisessa saatiin arvio. (Puhemies koputtaa) Ettekä myöskään ota huomioon kuntataloudessa kaikkia eriä, jotka olisi pitänyt kompensoida, tehdä muutkin kuin verokompensaatiot.

19.34 Toimi Kankaanniemi ps: Herra puhemies! Tämä kuntatalouden osuus, josta edustaja Kiuru edelleen väittää vastoin sitä, mikä on Kuntaliiton ja valtiovarainministeriön laskelmien yksimielinen tulos, koostuu monesta osasta, tällä kertaa harvinaisen monesta osasta, koska kilpailukykysojmus vaikuttaa monella tavalla kuntien talouteen. Verotuksen muutokset vaikuttavat hyvin monella tavalla, ja sitten on erilaisia toimenpiteitä, kuten perustoimeentulotuen siirtäminen Kelalle ja niin edelleen. Niillä on laajasti vaikutuksia.

Mutta oleellista on, edustaja Kiuru, se, minkä olemme jaostossa todenneet ja joka on kirjoitettukin sinne meidän tulevaan mietintöömme, joka huomenna varmaan lyödään lukkoon ja jos te olette eri mieltä, niin te varmaan esitätte siihen huomenna muutoksia: budjetti kokonaisuudessaan vahvistaa kuntataloutta ensimmäisen kerran vuosikymmeniin. Ei kauhean paljon — 39 miljoonaa ei ole valtavan suuri summa — mutta se on kuitenkin plusmerkkinen ensi kerran, kun te veitte kunnilta 4 miljardia euroa.

19.36 Krista Kiuru sd: Arvoisa puhemies! Nyt kun edustaja haluaa väitellä tästä kuntataloudesta, niin sehän sopii oppositiolle. Nimittäin valitettavasti te olette väärässä. Ensinnäkin te olette käyttänyt täällä yli 6 miljardin lukua sanomalla, että valtionosuuksia leikattiin viime kaudella. Minäpä tarkistin sen tässä joutessani. Nimittäin vuosina 2012—2016 kuntatalous on 1,5 miljardia pienempi vuoden 2016 tasossa. Näin ne tosiasiat vain täällä pakkaavat olemaan erilaisia kuin juhlapuheissa. Valitettava totuus on se, että tämä jouduttiin tekemään, mutta nyt perussuomalaiset ovat tämän kuntalinjan ottaneet myöskin valtiontalouden osaksi, eli olette nämä leikkaukset jättäneet voimaan joka vuosi. Siis olette tehneet päätöksen siitä, että nämä leikkaukset toteutetaan tulevinakin vuosina, mutta sen lisäksi te olette päättäneet leikata lisää kuntataloudesta ja te teitte kehysriihessä päätöksen, jossa 75 miljoonalla eurolla te leikkaatte valtionosuuksia ensi vuonna. Me emme tätä tee sen takia, että se olisi iso koulutusleikkaus, se olisi iso leikkaus ihmisten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin.

Lisäksi te vetäydytte kuntien lakisääteisten tehtävien rahoituksen vastuusta monella eri tavalla. Kuntaliiton lausunto on varsin tyrmäävä, kun katsotaan niitä osuuksia, millä tämä hallitus haluaa ja pystyy kompensoimaan näitä uusia tehtäviä. Lisäksi te olette vetäytyneet erittäin tärkeästä rahoitusperiaatteesta, joka lähtee siitä, että veroperustemuutosten lisäksi kompensoidaan myös muita muutoksia. Tämä hallitus on poikkeus. Ensimmäistä kertaa se tekee muutoksia, jotka eivät enää tulekaan kompensoiduiksi kuntien valtionosuuksiin. Minä olen siitä todella pahoillani. Se on uusi linja.

Lopuksi on todettava näistä kiky-vaikutuksista, että te nimenomaan jätätte kiky-vaikutuksia korvaamatta kunnille. (Puhemies koputtaa) Siitäkin on tyrmäävä Kuntaliiton lausunto olemassa, ja näin ollen kuntatalous ei jää positiiviselle.

Punkt i protokollet PR 126/2016 rd

19.38 **Toimi Kankaanniemi ps:** Herra puhemies! Me olemme tästä nyt käytännössä ja numeroiden valossa ihan eri mieltä, edustaja Kiuru ja minä, ja väitän, että minä olen oikeassa, koska niistä asiakirjoista ja tiedoista, mitä meille on annettu — itse istun Kuntaliiton hallituksessa ja toisaalta tuolla kunta- ja terveysjaostossa avoimin korvin olen ollut paikalla puheenjohtajana koko syksyn — on varma tieto: 39 miljoonaa on yhtenevä luku, positiivinen vaikutus kuntatalouteen. Viime vaalikaudella kumuloituvasti tapahtunut kuntien valtionosuuksien leikkaus on noin 4 miljardia, ja kuntien velka nousi viime vaalikaudella noin 10 miljardista lähelle 17:ää miljardia. Eli kun te leikkasitte kunnilta ettekä vähentäneet kuntien tehtäviä ja vastuita, kunnat kiristivät verotusta, ottivat rajusti velkaa, kävivät yt-neuvotteluja, vähensivät henkilöstöä, heikensivät vanhuspalveluja, kasvattivat ryhmäkojoja ja niin edelleen. Tämä oli teidän politiikkanne tulos, ja tämä on fakta, valitettavasti. Teidän on vaikea myöntää tätä tosiasiaa, (Välihuutoja) mutta olisi syytä myöntää, koska se on todennettavissa.

19.40 **Mauri Pekkarinen kesk:** Arvoisa puhemies! En osallistu muuten tähän aineelliseen keskusteluun, mutta kun satun olemaan Suomen Kuntaliiton valtuuston puheenjohtaja, ehkä tästä roolistani johtuen totean, että Suomen Kuntaliiton käsitys on se, että rahoitusperiaatetta toteutetaan vuonna 2017. Ja toiseksi: valtio—kunta-suhteen laskentatavat oikeastaan silloin 90-luvun alussa laitettiin siihen formuun, missä ne edelleenkin ovat — olin silloin sisäministerinä tästä asiasta päättämässä — ja tuon formun mukaan kunta—valtio-suhde on 39 miljoonaa euroa elvyttävä ensi vuonna 2017.

Riksdagen avslutade den allmänna debatten och avbröt behandlingen av ärendet.